LIBERTYN

7/4

maand
blad
van
de

humanistische
jongeren
gemeenschap

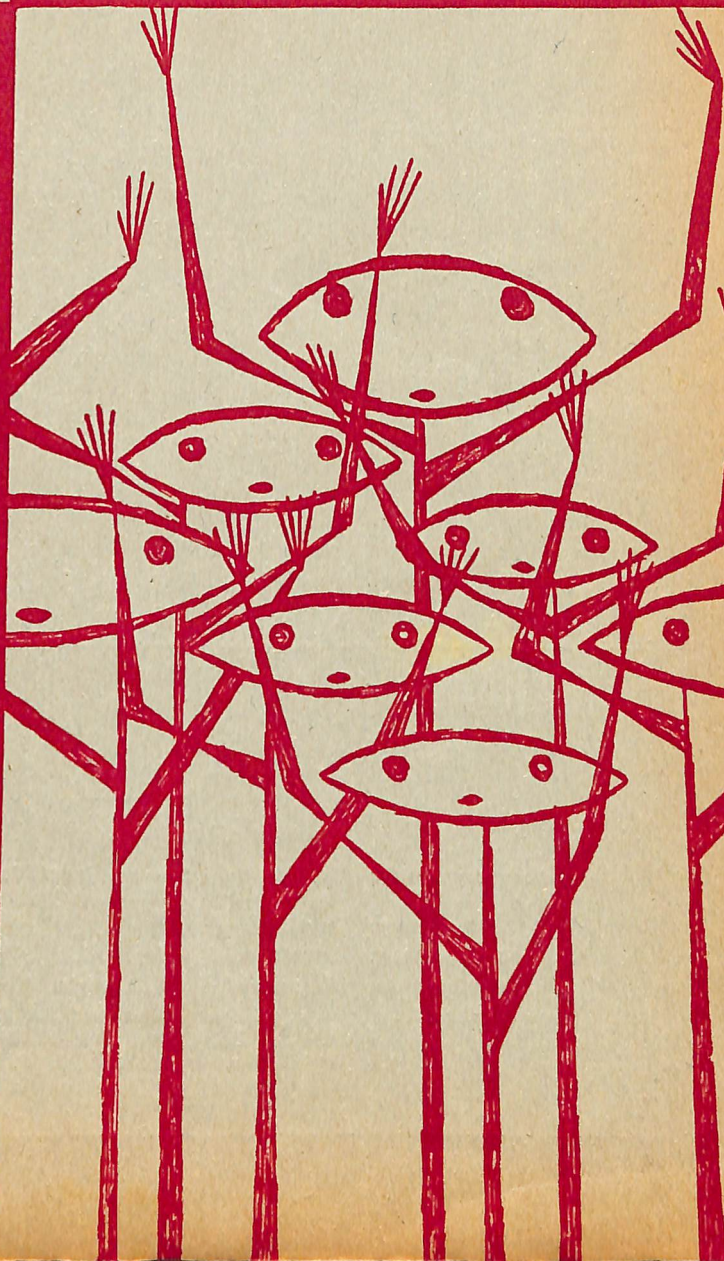

abonnement:
leden h.j.g. gratis
niet leden: f 2.-- per jaar

★

losse nummers: f 0.25

★

postgiro 584302 t.n.v. penningmeester humanistische jongeren-gemeenschap te arnhem

★

advertentie-tarief op aanvraag

Abonneert U op

MENS EN WERELD

verschijnt om de 14 dagen.

Abonnementsprijs: H.J.G.-leden *f* 2.— per jaar. Voor H.V.-leden *f* 3.50 per jaar. Voor niet-leden: *f* 6.— per jaar.

Redacteur: Dr. H. Bonger.

Redactie-secr.: J. van Straten.

Administratie: Bleyenburgstraat 1, Utrecht, Telefoon: 10163, Postgiro: 304960.

Vaste medewerkers: Dr. J. C. Brandt Corstius; Dr. J. Brummelkamp; H. G. Cannegieter; Hella Haasse; Drs. H. Herbers; P. Krug; J. B. Meyer; Dr. O. Noordenbos; Dr. J. P. van Praag; Dr. D. H. Prins; P. C. J. Reyne; Mr. A. Stempels.

april 1957 - 7e jaargang - nr 4

LIBERTYN

redaktie-adres: delistraat 5 - enschede
administratie-adres: mr p. n. arntzeniusweg 16 - amsterdam

REDAKTIE:
JOH. HARDICK
(red. sekr.)
BOB AVERES
DICK DE BOER
JOOP BOKHOVE

DE Redactie STELT ZICH VOOR

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw Libertijnjaar, wil ook deze keer de redaktie een korte uiteenzetting van haar ideeën geven.

In de eerste plaats zien we de Libertijn als een opinievormend blad.
Een belangrijke taak van de H.J.G is ons inziens voor de niet godsdienstige jongeren in het algemeen en voor haar leden in het bijzonder een gesprekscentrum te zijn, waar men kan komen tot uitbreiding en verdieping en verdieping van zijn persoonlijke levenshouding.
Om deze opinievorming tot haar recht te laten komen vinden we het zeer belangrijk, dat de inhoud van het blad een gevarieerd karakter draagt, en dat de persoonlijke inzichten der redaktie niet te sterk haar stempel drukken op het geheel.
Dit gevarieerd karakter hopen we o.a. te bereiken door een zo groot mogelijk aantal medewerkers.
Als het echter gaat om pricipiele kwesties inzake persoonlijke vrijheid, zal de redaktie er niet voor terug moeten schrikken een duidelijk standpunt in te nemen.

In de tweede plaats mag men zeker het kultureel aspekt

april 1957 - 7e jaargang - nr 4

LIBERTYN

redaktie-adres: delistraat 5 - enschede
administratie-adres: mr p. n. arntzeniusweg 16 - amsterdam

REDAKTIE:
JOH. HARDICK
(red. sekr.)
BOB AVERES
DICK DE BOER
JOOP BOKHOVE

DE Redactie STELT ZICH VOOR

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw Libertijnjaar, wil ook deze keer de redaktie een korte uiteenzetting van haar ideeën geven.

In de eerste plaats zien we de Libertijn als een opinievormend blad.
Een belangrijke taak van de H.J.G is ons inziens voor de niet godsdienstige jongeren in het algemeen en voor haar leden in het bijzonder een gesprekscentrum te zijn, waar men kan komen tot uitbreiding en verdieping en verdieping van zijn persoonlijke levenshouding.
Om deze opinievorming tot haar recht te laten komen vinden we het zeer belangrijk, dat de inhoud van het blad een gevarieerd karakter draagt, en dat de persoonlijke inzichten der redaktie niet te sterk haar stempel drukken op het geheel.
Dit gevarieerd karakter hopen we o.a. te bereiken door een zo groot mogelijk aantal medewerkers.
Als het echter gaat om pricipiele kwesties inzake persoonlijke vrijheid, zal de redaktie er niet voor terug moeten schrikken een duidelijk standpunt in te nemen.

In de tweede plaats mag men zeker het kultureel aspekt

aan ons blad niet ontbreken. Er zal aandacht besteed moeten worden aan diverse kunstuitingen waarbij we vooral denken aan de bespreking van voor ons belangrijke boeken, romans zowel als andere, aan moderne gedichten en aan de beeldende kunsten.

In de derde plaats mogen we niet uit het oog verliezen, dat de Libertijn een H.J.G.-blad is en als zodanig voor een belangrijk deel het gezicht van de vereniging uitmaakt. De buitenstaander moet uit het blad een indruk kunnen krijgen van de H.J.G.
De Libertijn moet tevens stimulerend werken voor de plaatselijke gemeenschappen.
Daarom is het van belang, dat er regelmatig wordt geschreven over de aktiviteiten van de H.J.G., zowel landelijk als plaatselijk

De redaktie stelt zich voorts op het standpunt, dat aan de technische verzorging veel aandacht moet worden besteed. Een goed gestencild en geïllustreerd blad is prettig leesbaar en maakt ook verder een goede indruk.

De redaktie doet een dringend beroep op haar lezers eventuele kritiek te spuien en die niet te bewaren voor een volgende A.V.
Ook voor goede ideeën houden we ons ten zeerste aanbevolen.

We willen hier de vorige Libertijn-redaktie hartelijk danken voor het vele werk, dat zij verricht hebben. Zij zijn er in geslaagd het hele jaar een blad te verzorgen, dat de moeite van het lezen alleszins waard was.

Na deze uiteenzetting willen we nog even de leden van het team, dat dit jaar de Libertijn zal verzorgen aan u voorstellen.

NVSH NVSH
In tegenstelling tot hetgeen in de gedrukte advertentie is vermeld, bedraagt de kontributie van de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming niet f 3,-, maar f 4,- per jaar. De NVSH heeft haar kontributie namelijk per 1 januari tot dit bedrag verhoogd.

(Ingezonden mededeling)

Achter dit uiterlijk schuilt het brein van een 23-jarige MTS-er, die naast zijn tekenaar-konstruktuurs-arbeid, de taak op zich heeft ge-nomen, samen met de andere redak-tieleden de Libertijn te verzorgen tot de volgende Algemene Vergade-ring.
Bob Averes, Javastraat 94, Hengelo.

OLGA RADOVICH, redaktie-administra-trice, komt er voor uit dat zij 21 is, werkt op vakbondskantoor, is oud-HJB-ster. U mist haar foto. Waarom?? "Er is geen geschikte foto om in de Libertijn te zetten..."

--Dick de Boer- Nauw betrokken bij het gemeentelijk ontvangen. Apel-doorn is uitgeschud. Meppel aan de beurt. (Wij zullen u op de hoogte houden in de Libertijn!). Adres: p/a Comm. de Vos van Steenwijklaan 15 in Meppel.

LACHPLAATJES

Links. Joop Bokhove,
23 jaar
onderwijzer
Sloetsweg 323
Hengelo - O

Johan Hardick, 24 j redaktiesekretaris-voorheen in kranten thans sociale ver-zekeringswetten.
PS: stijve nek is foto-fiction.

Het gedicht op pagina 13 is van Paul van Ostayen, uit "Eerste boek van Schmoll". Illustratie: Henk Elferink .

OVERPEINZINGEN BIJ EEN

"Een reëel man is een handig man, die zo weinig moge-
"lijk realiteit en zoveel mogelijk bruikbare gemeen-
"plaatsen tot zijn leven toelaat.....

Menno ter Braak

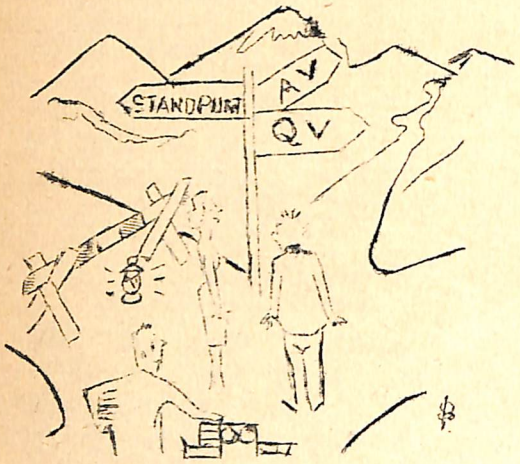

Een van de verbondsvertegenwoordigers liet zich tijdens de Algemene Vergadering ontvallen, dat zijn wens om nog eens een "Poolse Landdag" te mogen meemaken door deze A.V. ruimschoots in vervulling was gegaan! Dacht hij daarbij aan het voor een buitenstaander chaotische karakter, of zou hij meer het oog hebben gehad op het grote aantal (niet bindende) voorstellen en suggesties? De geschiedenis vermeldt het niet. Wel kunnen we constateren, dat het nieuwe HB zich door het grote aantal suggesties heen een weg zal moeten banen, die hopelijk zal getuigen van het op juiste waarde schatten van de vele mogelijkheden van de H.J.G. en die dan als verborgen wens ook nog blijk zal moeten geven van visie....

Eigenlijk is het moeilijk om over de H.J.G. te spreken als een gemeenschap. Het feit ligt er immers, dat we een verzameling zijn van plaatselijke gemeenschappen, die buitengewoon sterk verschillen in karakter en vooral in mogelijkheden. Strakke discussies, sociaal-maatschappelijke activiteiten en gezelligheid "zonder meer" zijn slechts enkele aspecten, die in iedere gemeenschap een andere waarde hebben, maar die toch overal, zij het dan met moeite, te vinden zijn. In een ideale situatie moet deze verscheidenheid in het beleid van een H.B. tot uiting komen, zonder dat de H.J.G. als zodanig de indruk gaat wekken een groep jongeren te zijn, die dan weer eens zus en dan weer eens zo hun heil zoeken.

Onze leeftijd, en voor mijn gevoel eigenlijk ook het humanisme, brengt met zich mee, dat we kritisch staan tegen-

over alle zoete koek die ons ter consumptie wordt voorgezet. Dit relativerend zoeken naar een eigen weg leidt tot gezonde individuele verschillen, maar wat belangrijker is, het leidt tot haast collectief verschil van mening met wat zelfs in het H.V. als een vanzelfsprekendheid is binnengeslopen. Deze botsende psychische instelling verbindt ons, en het geven van een gedegen basis hiervoor maakt 'n niet onbelangrijk deel uit van het streven van de H.J.G.

- Wanneer er in het werkplan wordt gesproken over de sociaal-pedagogische taak van de H.J.G., op het individu gericht, dan betekent dat voor mij, dat we als organisatie voor onze leden de mogelijkheid moeten scheppen, tot verantwoorde meningsvorming te komen over de meest uiteenlopende vraagstukken en vraagtekens, die de maatschappij ons nu eenmaal voor de voeten werpt.

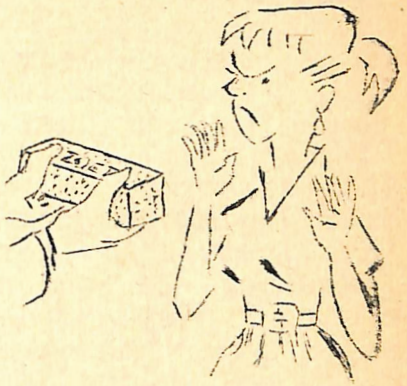

Vandaar de grote plaats, die ook in het komende jaar weer zal worden ingeruimd voor syllabi, studie- en gesprekweekends, discussiemogelijkheid in de Libertijn, en vooral niet te vergeten het contact met andere organisaties op levensbeschouwelijk gebied. Het zou loffelijk zijn, als we dit jaar inderdaad zouden kunnen komen tot een degelijker vorm van contact dan tot nu toe mogelijk is gebleken. Hoezeer de wenselijkheid hiervan werd gevoeld bleek wel overduidelijk op de A.V. Op welke wijze dit organisatorisch te verwezenlijken is, zal moeten blijken.
De gemeenschapsraad zal zich dit jaar uiteraard moeten bezig houden met de in het werkplan aangegeven richtlijnen. Dat iets van deze gesprekken op "hoog niveau" zal doorstralen in de activiteiten van de gemeenschappen is de wens van ieder Hoofdbestuur.
Het nieuwe H.B. is jong, zo jong zelfs, dat reeds tijdens de A.V. de wens werd geuit, een oudere met een meer bezonken oordeel toe te voegen. Misschien zullen we in onze jeugdige overmoed soms te hoog grijpen, maar ik ben ervan overtuigd, dat ons enthousiasme zal opwegen tegen de "bezonkenheid" van de "oudere jongeren".

Enno Hommes
voorzitter.

HET BEELD VAN EEN HUMANIST

Het zal u allen, evenals mij, vaak genoeg zijn overkomen, dat iemand de vraag stelde: "Wat houdt dat humanisme nu eigenlijk precies in" Persoonlijk heb ik het altijd erg moeilijk gevonden om de humanist in enkele woorden te typeren.
Anders lag de zaak voor een zekere ds. T. te H. - Bedreven in het geven van les in geestelijke stromingen leverde dit hèm geen moeilijkeheden op. Misschien kunt u er uw voordeel mee doen. Ga mee op kursus bij ds. T.; hij begint:
Op een keer wilde baron Van Münchhausen met zijn Litauer over een modderpoel springen. Hij schatte de breedte helaas fout, en ruiter en paard zonken tot over de oren in de modder. Ze zouden reddeloos zijn omgekomen, als de baron zich niet, zonder er lang over na te denken, aan zijn eigen haren had opgetrokken.
"Ziehier", aldus de ds., "het beeld van de humanist, de mens die meent op eigen kracht omhoog te kunnen komen uit al het lelijke en lage dat er is. In feite is de baron van Münchhausen niets anders dan een sufferd".
- Hiermede eindigt dan de gelijkenis. Ik hoop, dat u er wat aan heeft!

Jobo.

==========

WERKKAMPEN

In dit nummer is een ruime plaats ingeruimd voor nieuws over werkkampen. - Het algemeen overzicht is van de hand van de heer Niek J. Verkruisen Azn, "publiciteitsman" van het Inlichtingenbureau Hulpwerk en Werkkampen. - De heer Piet van der Have, sekretaris van de Internationale Vrijwillige Hulpdienst IVH, heeft gezorgd voor enkele kanttekeningen bij het "ideële, nuttige en gezellige". - Aansluitend worden verstrekt de adressen van de diverse organisaties. Het zomerprogramma is nog verre van volledig. Dat we toch al iets publiceren, ligt hierin, dat we menen degenen, die hun vakantie moeten vastleggen, hiermede een dinst te bewijzen. De zomerprogramma's zullen eind mei volledig zijn.

constructief vredeswerk

Het is een algemeen erkend feit, dat tijden van spanningen en oorlog een stimulans zijn voor saamhorigheid, kamaraadschap en onbaatzuchtige dienst aan de medemens. Dit zijn belangrijke dingen in het leven, die wij in gezapiger tijden veelal grotendeels zien verdwijnen in individuele versplintering.
Niet verwonderlijk is het daarom, dat de internationale werkkampgedachte juist na en gedeeltelijk als antwoord op de oorlog ontstaan is en sinds 1920 gestaag - soms met sprongen - toegenomen is. De statistieken wijzen dit uit. Vooral onder de jongeren, die hierin te verwezenlijken idealen zien. Geen leuze of demagogie. Niet uitsluitend beschouwelijkheid, maar een daadwerkelijk middel, dat de grenzen van partij, stand, godsdienst, ras en nationaliteit kan verminderen en wederzijds begrip doet groeien. Waar constructie en vooruitgang mee gedient worden en niet destructie en haat.
De grondslag van de internationale vrijwillige werkkampen is de verzoeningsgedachte, gemanifesteerd in daadwerkelijke hulp aan de medemens. Dit geldt althans voor een groot deel der werkkamporganisaties, vooral voor de oudsten, hoewel er thans ook werkkampen bestaan, die niet de hulp- en verzoeningsgedachte op de voorgrond plaatsen, doch meer de internationale "gezelligheid" voor de deelnemers.

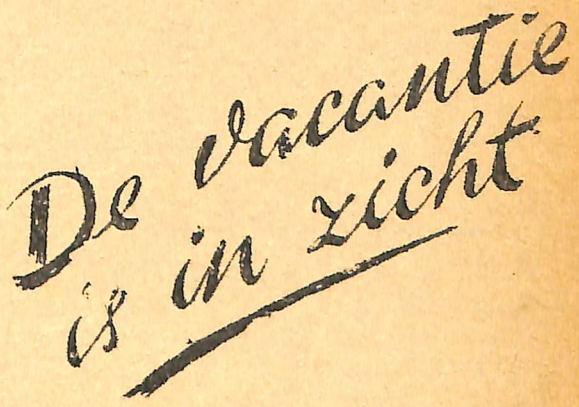

Als bekend mag worden verondersteld, dat o.a. de Quakers in Engeland en Amerika bij rampen, oorlogsgeweld e.d. sedert lang hulpteams organiseren voor leniging van nood en reconstructie.
Op voorbeeld van de Quakers werd in 1920 te Bilthoven de grondslag gelegd van de Service Civil International(in Nederland: Internationale Vrijwillige Hulpdienst geheten) welke sindsdien jaarlijks internationaal vrijwillige werkkampen organiseert. De eerste dienst werd nabij het voormalige slagveld van Verdun gehouden met o.a. Fransen,

Duitsers, Engelsen en Nederlanders.
De oprichting van de Amerikaanse Quaker-Hulporganisatie (American Friends Service Committee AFSC) en de Engelse Quaker-dienst "Friends Service Council" dateert van ongeveer dezelfde tijd.
Het zou ons te ver voeren om zelfs maar de helft van alle organisaties te noemen met hun specifieke kenmerken, welke zich op het gebied van werkkampen en hulpwerk bewegen. De grondslag is in grote trekken meestal wel gelijk, maar de aspecten en accenten zijn soms verschillend. Er zijn algemene en pacifistische, jeugd-, studenten, neutrale en kerkelijke organisaties.

DE OMVANG VAN HET WERK

Ruim 100 werkkamporganisaties over de gehele wereld zijn thans aangesloten bij de Co-ordination Committee for International Voluntary Work Camps te Parijs, voor onderling contact en soms voor leiderscursussen. Een statistiekje geeft een indruk van de groei en de omvang van het werk:

	KAMPEN		VRIJWILLIGERS	
	1954	1955	1954	1955
Europa	716	702	24981	20672
Afrika	16	15	1732	1407
N/Z Amerika	640	662	6864	7171
Australië	1	12	40	212
Azië	486	1207	35666	35711

Het werk in de werkkampen loopt zeer uiteen: community development, huizenbouw (vluchtelingen), landbouw, sociaal- en opvoedkundig-, en medisch werk, aanleg van sportvelden, inrichten en opknappen van kindertehuizen, hulp in rampgebieden enz. enz.
Maar dit werk laat zich eigenlijk moeilijk in getallen en woorden uitdrukken. Men moet eens een kamp meegemaakt hebben, wil men de er aan ten grondslag liggende gedachte kunnen verstaan en zich een oordeel kunnen vormen.
In Nederland zijn afdelingen werkzaam.
(adressen zie onder)
Algemene inlichtingen geeft het "Inlichtingenbureau Hulpwerk en Werk-

NEDERLAND

kampen" p/a Stichting BEDA, Stadhouderskade 116, Amsterdam, dat in nauw contact staat met de Co-ordinatie Commissie in Parijs, en ieder jaar een lijst van intern. werkkampen in Europa uitgeeft (à f0,50 in postzegels). Deze lijst geeft data, plaats en aard der kampen aan, alsmede de adressen van de verschillende organisaties, naast enkele algemene gegevens. - Voor binnen- en buitenlandse kampen geldt als regel dat men min. 18 jaar dient te zijn en gedurende 2 weken aan het werk kan deelnemen. De meeste kampen staan open voor jongens en meisjes. Uitgezonderd voor de studenten en jeugdkampen is de leeftijdsgrens meestal niet bepaald. Reiskosten zijn voor rekening van de deelnemers. De meeste organisaties zorgen voor de kosten van verzekering, verblijf en voedsel, terwijl enkelen op verzoek een gering zakgeld uitkeren. Voor de buitenlandse kampen is enige talenkennis wel vereist, en liefst ook enige ervaring met een werkkamp in eigen land.

Dit artikeltje was slechts een algemene inleidende schets. Voor geïnteresseerden verwijzen wij naar de boeken International Voluntary Service for Peace 1920 - 1946, door E. Best en B. Pike; For more than Bread, door Clar. Picket en"Volken helpen Volken" van Ds J.B.Th. Hugenholtz en N.J. Verkruizen Azn (Uitg. Beda, f 1,55 fr.p.p.).
Wij hopen dat vele Libertijnlezers hierin een aanleiding vinden zich nader op werkkampen te orienteren en van de zomer een kamp zullen willen meemaken. Het zal een ervaring zijn die men niet licht vergeet, en vaak zal willen herhalen. N.V.

MET PASEN N I E T NAAR "ELLINCHEM"

Het werkkamp van de H.J.G. dat tijdens de Paasdagen in het Kindertehuis te Ellecom zou worden gehouden, kan helaas geen doorgang vinden.
De Directie van "Ellinchem" en het Hoofdbestuur zien echter geen andere oplossing, daar het tehuis bij inschakeling van de HJG een belangrijke subsidie voor de herstelwerkzaamheden zou mislopen. De regering stelt namelijk ten aanzien van de uitvoering van werken, die met haar subsidie worden betaald, zware eisen. Jammer.

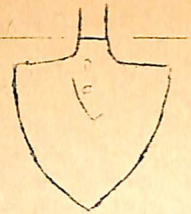

KANTTEKENINGEN

Het werk,dat in een werkkamp gedaan wordt, moet natuurlijk nuttig zijn en in ieder geval niet door betaalde arbeidskrachten uitgevoerd kunnen worden, want het is uiteraard niet de bedoeling door idealistisch werk de werkeloosheid te bevorderen.

Maar hoe belangrijk het werk opzichzelf ook mag zijn, het is zeker niet het enige.Minstens even belangrijk is het feit,dat in een werkkamp geheel verschillend gezinde mensen van overal,samen leren over grenzen en tegenstellingen heen, samen te werken en te leven. Het GEZAMENLIJK leven en beleven,werken en wonen is een kunst die inderdaad geleerd moet worden, En dat is wat men in een werkkamp probéért te leren,vandaar dat het belang van een werkkamp niet alleen is te meten naar het gepresteerde werk. Natuurlijk kunnen geschoolde arbeiders het werk altijd beter doen dan ongeschoolde vrijwilligers, al werken die nog zo hard. Maar ook het feit dat het verrichte werk, gezien de omvang van de catastrofen en de ellende in de wereld, nauwelijks een druppel op een gloeiende plaat is, behoeft en mág ons niet zo sceptisch maken dat we er - onze schouders ophalend - maar niet eens aan beginnen.

Bij het schrijven over werkkampen gaat achter de zakelijke gegevens de werkelijkheid natuurlijk geheel schuil. De stemming van een kamp, het kontakt met de vrijwilligers en de bevolking, het plezier in het werk zijn nooit te beschrijven, maar toch zeer reëel en wezenlijk.
Of we op deze manier de wereldvrede bereiken? Ik geloof het niet. Maar er zit toch wel iets in dat Joden en Duitsers, Pakistani en Indiërs, Amerikanen en Japanners samen werken bij het schoonmaken van huizen in Zeeland of bij de bouw van een hospitaaltje op een van de Griekse eilanden.
Een voorbeeld van constructieve vrijwillige internationale burgerdienst tegenover de nationale dienstplicht.

PvdH.

de adressen

Inlichtingenbureau Hulpwerk en Werkkampen, p/a Stichting BEDA, Stadhouderskade 116, Amsterdam (coördinerend, zie artikel)

Internationale Vrijwillige Hulpdienst (IVH), Nederlandse afd. van de Service Civil International, 2e Helmersstraat 15, Amsterdam. Uit: De IVH is in politiek en religieus opzicht volledig onafhankelijk en staat open voor mensen uit alle maatschappelijke en levensbeschouwelijke kringen.

Nederlands Bureau voor Buitenl. Studentenbetrekkingen & Stichting Internationale Werkkampen (SIW), gezamenlijk sekr. Mej. C.M. Reyers, Rapenburg 6, Leiden. (De SIW zoekt kampleiders voor Ned. kampen, boven 21 jaar, mod. talen beh., enige erv. met intern. werkk., minimumtermijn 6 weken, vergoeding plm. f30,- per week).

QUAKERCENTRUM, in samenw. met Friends Work Camps Comm. Raphaelplein 2, Amster am-Z. Folder: Although this concern is based on a belief in a way of live as exemplified by Christ, the camps are open to all, irrespective of religion, race or nationality.

Kerk en Wereld, Hoofdstraat 211, Driebergen.

Doopsgezinde Vrijwillige Hulpdienst (MVS - Mennonite Voluntary Service), Amsterdamsestr.weg 653, Utrecht.

Oecumenische Jeugdraad: Janskerkhof 15, Utrecht.

ZOMERPROGRAMMA

(voor de juistheid van de gegevens staan we niet in)

Service Civil International - kampen (IVH)

Oostenrijk, juli-aug. vluchtelingenhulp. België, Antwerpen, 17/6-13/7, meubelmaken voor YMCA-kampen. Namen, 1/7-20/7 Speelplaats, huisopknappen, moeilijke jeugd. Lodelinsart 22/7-24/8 Herstel Emmaus Gemeenschapshuis.

Frankrijk, Cierp (Haute Garonne), juli, herstel en veranderingen om verlaten dorp tot arbeidersvak.-oord te maken.

(vervolg op pag. 14)

BATTLE CRY...

algemene vergadering

Wat ons allereerst trof, was het MAPJE, wij mogen gerust hier van map of vergaderdossier spreken, Snaaks dooreengekronkelde HJG -ers en dartel papier versierden het omslag. Stil hebben wij enige ogenblikken bij dit kunstwerk verwijld en nu drong het gemis bij een vorige A.V. eerst goed tot ons door. Wij liepen dan ook, iedere aanwezige heeft dit kunnen constateren, de ganse dag met dit produkt rond. Nimmer zullen wij het in de papiermand doen verdwijnen, integendeel,het is een ereplaats waardig tussen de grote stukken. Bravo Ben Heijtze!
Grote stukken nu, die waren er genoeg. Wij dachten een ogenblik erin ten onder te gaan, maar gelukkig, de nieuwe gemeenschap Emmen had niks. Stel u gerust vrinden, de transaktie vond plaats tegen een billijke prijs.

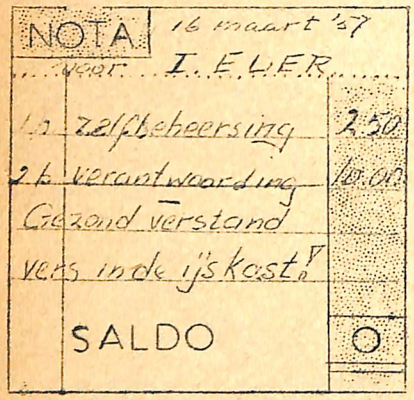

NOTA 16 maart '57
voor I. ELER

1.a	zelfbeheersing	2.50
2.b	verantwoording	10.00
	Gezond verstand	
	vers in de ijskast!	
	SALDO	0

De nota van Mettha en Jim viel ook op; wij dachten eerst aan bestedingsbeperking, maar alras was het duidelijk, dat hierin een beroep werd gedaan op ons gezond verstand. Wij constateren hier met diepe droefheid, dat zowel wat de inhoud van de grote stukken als wat de nota-hartekreet betreft, hiermede de hand werd gelicht, om in politietermen te spreken. Meer willen wij hier niet over zeggen, een ieder begrijpt dit en zal het naar waarde weten te schatten. Met eerbied gewagen wij van het indrukwekkende werkplan. Een heerlijk Plan. Ook voor de Libertijn was er een Plan. De huidige redaktie, iets minder planmatig ingesteld, heeft er Richtlijn van gemaakt. Toch ook een heel mooi woord, hè Jan? - Het moet ons helaas van het nog niet geplande hart: wij waarderen deze plannen natuurlijk van harte, maar lijkt het niet een beetje op de Gründlichkeit van onze Oosterburen... Let wel, wij merken niet aan, wij wijzen slechts met onze vrije vinger.
The good old Cees en our dear friend Ceüs, let op de

AVENDGELUIDEN

Er moeten witte hoeven achter de zoom staan
van de blauwe velden langs de maan
's avends hoort gij aan de verre steenwegen
paardehoeven
dan hoort gij alles stille waan
Van verre maanfonteinen zijpelt plots water
--- gij hoort plots het zijpelen
van avendlik water ---
de paarden drinken haastig
en hinniken
dan hoort men weer hun draven stalwaarts

(vervolg zomerprogramma werkkampen)
Villeneuve-la-Garenne (Seine) en Deuil (Seine-en-Oise), juli, Help to building cooperatives (castors) in region of Paris.
Nog niet zeker: Lyon, augustus, Nancy, sept., en Mont-Lucon (Massif Central), sept.
DUITSLAND, 14/7-28/7 Oost-West-kamp. GRIEKENLAND: juli-aug. ENGELAND, 7/6-10/6, Herne Bay kindertehuis herst. daarna aansluitende kampen tot de herfst.
ITALIE aug.-sept. LIBANON juli-aug. NOORWEGEN, North-Harstod 1/7-31/8. POLEN?, ZWITSERLAND Mathon (Grison) juli-aug. Lohr, aug. Jeugdkamp 16-18 jaar. Chandolin ?
TUNESIE, mei-sept. USSR, wordt onderzocht.
NEDERLAND: 2 diensten, in de sector van de recreatie. Daarnaast jeugddienst 16-20 jr., a/d Brielse Maas, ten behoeve v. Stichting Zd.-Holl. Landschap.

Stichting Internationale Werkkampen SIW

SCHIPHOL. 21/7-11/8. Alleen studenten. Onderhoudswerk vlieghaven.
KENNEMERDUINEN, van juni t/m sept. 14-daagse kampen. Duinbeplanting. ROTTERDAM: 4-25 aug. onderhoudswerk. SCHOUWEN-DUIVELAND, 28/7-16/8 aanleg- en plantwerk langs weg en dijk. KENNEMERDUINEN 2-14 sept.: STUDENTENKAMP, opruimen rommel kampeerplaatsen. ROCKANJE 11-25 aug. werk- en conferentiekamp, onderhouds- en plantwerk.

Quakerkampen in Engeland
Twee 4-weekse kampen voor 19 jr e.o.: 29 juni-29 juli en 1 aug. - 2 sept. Eén 1-weeks-kamp voor 19 jr. e.o. van 3 - 10 aug. Drie 3-weekse kampen voor 16-18 jr. juli-aug.

---

v.v.pag.12
nuance, verlaten het strijdperk. Twee anderen eveneens. Zij verzorgden de administraties van de leden. Ook voor hen hulde. Als wij ons niet alle namen herinneren: vergeef het ons, wij moesten zo vaak en zo lang naar Arthur en Erik, om van anderen niet te spreken, luisteren. Wat de eerste betreft, wij zullen hem missen, hij was Iemand, als men begrijpt wat wij bedoelen. Wij teren nu maar voort op zijn afscheidswoorden, en wensen - nu al - hem t.z.t. eens in het Van Praaghuis te bezoeken. Voor een gesprek. Bij het knappend vuur. Voor de memories. Over the-good-days-goneby.
Met waardering maken wij tenslotte nog gewag van de

aardige geste van Erik. Hij toonde, dat hij niet alleen goed en veel kan spreken, maar ook goede en vele ideeën heeft. Met welk een zwier bood hij de "dames" van het oude bestuur de lenteboden aan.Een schok ging door ons heen. Wij weten het ze hebben het verdiend,maar wat deden wij,wij lachten slechts sullig mee.

Moeten wij nog wijzen op de Belangrijke Besluiten?
Wij menen van niet. De resultaten van de overbelaste notulencommissie(Utrecht) zal men binnenkort wel onder ogen krijgen..
Wij waren blij er te mogen zijn,op onze Algemene Vergadering. En velen met ons Het streelde ons de hand te mogen drukken en te spreken met de Grote Mannen. Wij houden zo van hen. Met hun Gevestigde Reputaties. Enkelen misten wij, maar sommigen kwamen zondagmiddag nog van hun belangstelling blijk geven.
In deze donkere dagen na de A V. denken wij vaak aan de gade van Henk Bosselaar. Wij zien zijn thuiskomst voor ons. Op de belangstellende vraag "en hoe was het op de A.V.?" zullen slechts enkele schorre kreten gevolgd zijn. Toch moet er verteld worden. Nu zal men twee dingen kunnen doen. Uitstel tot betere dagen of doorzetten. In beide gevallen wordt het geduld van de luisteraarster op zware proef gesteld. Vandaar ons medeleven.
Overigens dragen velen hier schuld aan. Omdat vreselijke Belangrijke Dingen, ondershands, als Jim, Henk of Wim aan het woord waren, nog besproken werden. De gevolgen zijn niet uitgebleven. Wijzen wij slechts op de keelgeluiden van Henk en de"hamerarm" van Jim. Bestuursleden zullen ons begrijpen. Het is een term onder dit soort lieden. Anderen trachten dit maar eens te vragen aan Jim. Voorzichtig.
Volgend jaar sterkte vrienden, bespaar het nieuwe Bestuur d'Onzin, maar laat u zich niet "so soet als honingh vinden, de vliegen en souden u verslinden".

Dick J. de Boer.

I SIT IN MY CHAIR

De Hongaarse tragedie heeft hogerhand "doen beseffen", dat de instandhouding van de 5e mei toch wel nodig is. Dit jaar geen afschaffingsprobleem. Bovendien komt het nationaal inkomen 1957 door het nationaal feest 1957 niet in gevaar.
De 5e mei is op zondag.

HOE VIEREN WIJ DIT FEEST? aldus vragen bedachtzame lieden zich af.
ZINVOL ! fluistert een stem, die men geweten zou kunnen noemen.
WAT IS ZINVOL ? aldus vragen bedachtzame lieden zich verder af.
WIJ WETEN HET NOG STEEDS NIET !

Het enige echte bevrijdingsfeest was in 1945. Dat is logisch, want gevoel van bevrijd te zijn is er alleen als je net uit de onvrijheid komt.

We vierden feest, dag in dag uit vierden we feest, op basis van kaakjespap. -Mijn buurman sprong op het podium en imiteerde Louis Armstrong. I SAT IN MY CHAIR.. We vonden het groots. Alle feesten nadien waren zielloze pogingen tot imitatie.
Want . . . . . .
Mijn buurman kan niet meer spontaan op een podium springen. . .
HE SITS IN HIS CHAIR . . . . en zich anders gedragen dan de nijvere keurige huisvader.
"Stel je niet zo-an", zou zijn vrouw lispelen.
Het ruige feest van '45 zou men nu niet meer zinvol noemen.

Men organiseert optochten, laat vlaggen hijsen door jeugdorganisaties, toespraken houden en stukjes pennen(ook ik).

..... wij zijn hier wederom bij elkaar gekomen om te getuigen...

... mijn wiegie was een stijfselkissie..... speelt een draaiorgel enige straten verder..... fanfarecorpsen... trommelclubs..... kinderen..... grote kinderen....geen kinderen..... al dan niet geuniformeerd... al dan niet rustend op een zuil... zeulen zich moeizaam over het asfalt voort.... punt van opstelling;

riktikrikketikketik hopserde-
hopsahei
haverdegortzaksperciebonen
haverdegortzakmoccapunt-
punt van ontbinding.

Ik vind de indruk niet bevrijdend.

Psychomatische gevolgen van onderdrukking en verzet
(een belangwekkend proefschrift)
das dritte Reich und die Juden
das dritte Reich und seine Diener
? ? ?
Ik blijf protesteren tegen iedere poging tot castratie van de 5e mei. Dit jaar is het niet nodig, maar in 1958, in 1959 als electronische breinen berekend hebben, dat het een duur feest is?
Er is verzet geweest tegen datgene, wat erger was, dan men zich durfde, dan men zich kon voorstellen.
Das dritte Reich... seine Diener.. Die Juden .....
Verzet tegen het nauwlijks voorstelbare onmenselijke.

4 mei, 20.00 - 20.02, dodenherdenking.
De enige reële manifestatie. Doe het en masse, doe het thuis. Ik doe het thuis.
Misschien daarna nieuwsberichten(in het kort), misschien A.N.P. meldt.. Generaal Speidel... bezoek aan Nederland.

Ik blijf protesteren.

De 5e mei vrij, altijd op de 5e mei vrij en feest.
Licht, place du tertre, kermis, dansen, hossen of zomaar zitten..... I sit in my chair.

CELUI

Deze Libertijn werd,bij uitzondering, getypt door de redaktie zelf, ondanks haar onervarenheid op dit gebied.

WIN EEN ABONNEE VOOR DE LIBERTIJN ! ! ! !

BOEKEN & BOEKJES

de heel-kleine vrouw
is een keurgerecht:
beter weinig en goed
dan veel en slecht. (Spaanse copla, vert. door Hend.de Vries).

Bovenstaande vergelijking gelieve men voor deze keer overdrachtelijk te zien! - Ik wil n.l. graag de aandacht vestigen op werkjes van kleine omvang, die dikwijls veel vóór hebben op hun omvangrijker collega's. Zij zijn gecomprimeerder en kunnen daarom directer zijn en feller; zij zijn meer "aus einem Gusz" geschreven. Alle overdaad en bijkomstigheden zijn vermeden. Dit behoeft geen verarming te betekenen. Men staat verbaasd, hoeveel een schrijver soms weet op te roepen in een enkele zin, in één enkel beeld of in de rangschikking van woorden. Een kort verhaal behandelt meestal één gebeurtenis of verbeeldt één stemming, die de schrijver gegrepen heeft en die hij tot uitdrukking moet brengen. Alles in het verhaal schikt zich om dit ene centrale onderwerp. Vooral door de kracht van die doelgerichte schrijfwijze kunnen novellen en korte verhalen zo fascinerend zijn. De uitgeverij Gaade in Delft geeft in de Preciosa-reeks - een serie novellen van de hand van internationaal bekende auteurs - mooie en zeer smaakvol verzorgde boekjes uit, waaronder "De brief" van Somerset Maugham, en het bundeltje korte verhalen van Ernst Wiechert: "De vader". Beide werkjes in een vertaling van Hans Edinga. Over laatstgenoemd bundeltje het volgende:

Naast het titelverhaal, dat de verandering van houding beschrijft van de vader - oorspronkelijk een echte Pruis- tegenover zijn zoon die aan het front is en later vermist wordt, bevat deze bundel van Wiechert nog drie verhalen die alle in oorlogstijd spelen: "De dode hoeve" , over de beklemming en soms verlammende angst tussen de gevechten; "De doodskandidaat" over een onderwijzer, die de jongens op school vaak getreiterd hebben en die zij in de oorlog plotseling weer ontmoeten, en "De rechter", die een rechtschapen man is en zijn beroep vaarwel zegt als blijkt, dat in de door de oorlog veranderde omstandigheden geen waarlijk "recht" meer gesproken wordt.

Men ziet, oorlogsverhalen, door een Duitser geschreven. Het staat echter bijna lijnrecht tegenover sensatielectuur! Wiechert is een heel fijnzinnig mens en een zeer begaafd schrijver. In zijn werk geeft hij het menselijke op een prachtige wijze gestalte tegen de terreur van massa-opinie of massa-heerschappij; men leert zijn mensen door en door kennen. Wiechert kiest de kant van het individu. Het is dan ook geen wonder dat hij, al vóór 1940, een tijd in Buchenwald heeft moeten doorbrengen. Zijn proza is rustig, ernstig, heel gevoelig en haast altijd iets zwaarwichtig.

Het is jammer, dat een groot deel van ons volk zo weinig gesteld is op korte verhalen. Misschien vindt men een dik boek nu juist hét middel om de lange avonden mee zoek te brengen? - Hoe het zij, een warm pleidooi verdienen de werkjes van bescheiden omvang, die vaak zo sterk kunnen spreken.

Noor de Vries.

Wij die het geheim van de sfinx kennen
weten van de macht van het water
zien wezens met lang haar uit de golven stijgen
en aan boord van de schepen klimmen
- De schippersvrouw leest door -
Ze spelen op het dek als kinderen
Soms vechten ze met lange armen
- De schippersvrouw leest door -
De ingewijden zwijgen.

De wind brengt de geur van hun huid over.

Phia Baruch

Terwijl ik dit schrijf, schijnt de zon. Het is één van deze lentedagen, die lang in herinnering blijven en zowel zin als tegenzin opwekken. Zin om eruit te gaan, zomaar de bossen van Soeren in. Kennen wij deze bossen? Het loont de moeite die eens te bezoeken. Kaarten bij de boswachter en de plaatselijke winkeliers te verkrijgen. Een heerlijk oord, je proeft het uit bovenstaande mededeling.
Een stedeling vroeg eens, "Wat is Pomphul?". De arme, hij was reeds verscheidene malen in Hoog Soeren geweest, maar had het nimmer kunnen ontdekken, alhoewel hij te doen gebruikelijk voorzien was van de kaart met de ingewikkelde bepalingen.
Ik zal U niet verder inlichten, men bestemme zijn vakantie nu eens niet voor het buitenland, maar men trekke eens naar deze streek. -Natuurlijk ook nu is het plezierig te voet naar Soeren te trekken. Kansen om ... zwijnen en herten te zien(dat hele wilde) mogen dan gering zijn, allicht ontmoet men toch de bonte specht, de buizerd of een ander belangwekkend dier.

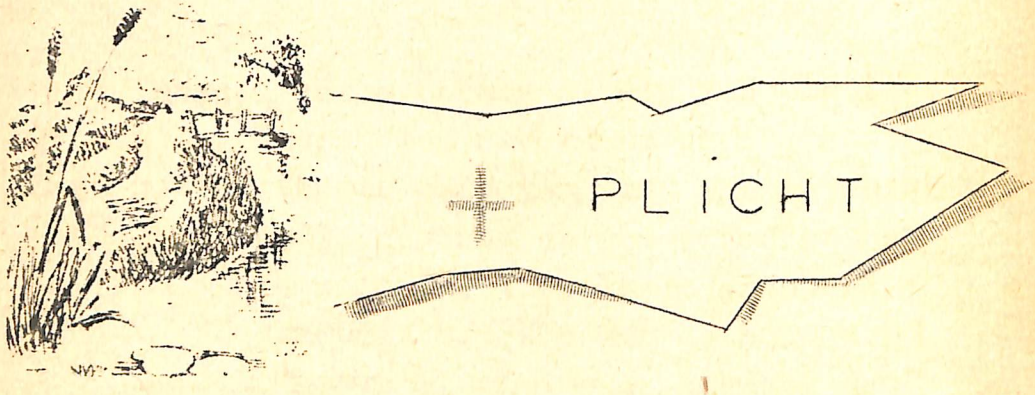

Maar de tegenzin... Er wordt gebeld. Een somber man staat aan de deur. "Aangenaam, mijn naam is plicht; ook tijdens de Lente alom vertegenwoordigd". Ik dacht aan Letzter Frühling van Grieg. "Kom binnen, verrukkelijke kerel", zeg je dan, "neem een stoel, steek eens op, sla 'm achterover". Maar hij betoogt al,exact en wetenschappelijk, en wij durven niet meer aan Soeren en zijn genot te denken, helemaal niet aan de charmante meisjes, die men(in- en export) daar aan kan treffen. Kom aan, de fiets gepakt en naar de be-

zigheden buitenshuis getogen. Vreemd, indien wij eens wegbleven, stonden massa's boze nullen op, het wetboek binnen handbereik, om ons op het verkeerde van onze handelwijze attent te maken. Indien wij er eens toe overgaan deze wereld van harte vaarwel te zeggen, nog één keer adem gehaald, en dan salut et adieu, niemand zou protesteren, hoewel het toch, afgezien van de reïncarnatieleer, niet mogelijk is terug te keren. Die mogelijkheid is nu wel aanwezig.

Wij zijn zo wel voorzien van banden en wetten, dat inbreuk hierop gelijk staat met een gewone moord. Het belang van de gemeenschap, door vriend Plicht en de zijnen naar voren gebracht, is zo allesomvattend geworden, dat het individu slechts een schakeltje dreigt te worden, 't lijdend voorwerp, terwijl het toch centraal is, en onderwerp.
Paul Reiwald zegt in "Het bedreigde IK": ..duizend nullen maken tezamen nog geen een... - De strijd tegen de nulliteit zou dus een sociale dienst van de eerste rang zijn. Wij kunnen m.i. best wat egoïstischer worden, door ons wat minder met de ander en wat meer met onszelf bezig te houden. Wij kunnen de gemeenschap het meest van nut zijn door ons zelf op te voeden; dan ontstaat die sociale vrijheid, die het individu weer op zijn oude zetel terugbrengt en evenals de huidige, volledige zekerheid geeft.

Voor onderwijzers en opvoeders ligt hier een taak. Niet aan de kinderen moet gewerkt worden, maar aan zichzelf. Wij komen dan tot de waarlijk vrije mens, zoals wij die zo graag in de H.J.G. zien.- Indien dit bereikt is, kunnen het gehele kampreglement, de statuten en het huishoudelijk reglement afgeschaft worden; wij kunnen dan vanuit de beginselverklaring gaan leven en eindelijk eens een gezamenlijk standpunt bepalen, wat toch mogelijk moet zijn.
Zolang wij echter leven met een gezicht op de massaproduktie en wij b.v. door haar onze woninginrichting en onze kleding, om nog maar niet te spreken van denken en voelen, laten bepalen, zullen wij tenslotte als individu kapituleren en nimmer iets van bovenstaande idealen bereiken. -
Helaas, studeren om te studeren is al niet meer mogelijk - hoe kunnen wij dan boven het massapeil uitkomen, indien wij zelf niet meer onze algemene ontwikkeling bepalen?

zoz

Tot slot een citaat van Prof. Karl Jaspers: Es kommt für den Gang der Dinge darauf an, welche sittlichen Maszstäbe wir in unserer Praxis tatsächlich anerkennen, aus welchem Ursprung wir leben, was wir lieben.

Hieruit volgt, dat wij, willen wij apart zijn, dit ook moeten wensen te zijn; onze overtuiging, immer kritisch beziende, in ons werk mee moeten laten spreken en ons distanciëren van alle verschijnselen, die er op gericht zijn het individu te doen verdwijnen.

Wij zullen ons b.v. meer moeten interesseren voor de leer der zelfontdekking van Jung, de man die het geestesleven van de mens heeft gepeild met een blik, die verre uitsteekt boven die van zijn leermeester Freud.

Dick J. de Boer.

DE L I B E R T I J N

' opinievorming
' discussiemogelijkheid
' verenigingsblad

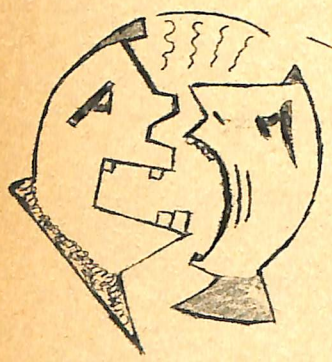

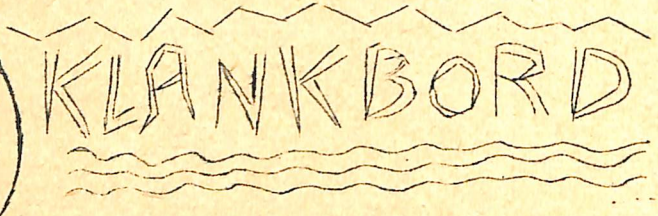

DE H.J.G. GAAT NAAR 't KLOOSTER

HJG-Pinksterkamp op de kampeerboerderij 't Klooster in Wapenveld (tussen Zwolle en Apeldoorn). Kosten plm f 8,-; reiskosten boven f 7,50 worden vergoed. Opgave en inlichtingen: Mimi Oosterbaan, van Eghenstraat 46 boven te Amsterdam.

EEN NIEUW "HOK" EN... FEEST, IN UTRECHT

De Utrechtse HJG gaat feest vieren. En terecht. Die boffers krijgen in het nieuwe Erasmushuis zomaar een eigen zaaltje.- Het nieuwe hok wordt, zoals medegedeeld in De Dommekracht (het nacht en ontijschrift) ingewijd met 'n feestelijke broodmaaltijd, atonale poezie en nacht en ontijwerk. - En nou mag de landelijke rest van de HJG raden waar ze die Utrechtenaren in het nieuwe gebouw

hebben neergepoot. Welja, naast de rustigste plek, de bibliotheek.
Utrecht proficiat. We zijn st..... jaloers !

NOTULEN JAARVERSLAG

Een uitvoerig verslag van de A.V. is ook al te vinden in De Dommekracht. Geen wonder. In Utrecht zitten de lui die zorgen dat dit jaar de notulen vroegtijdig verschijnen...

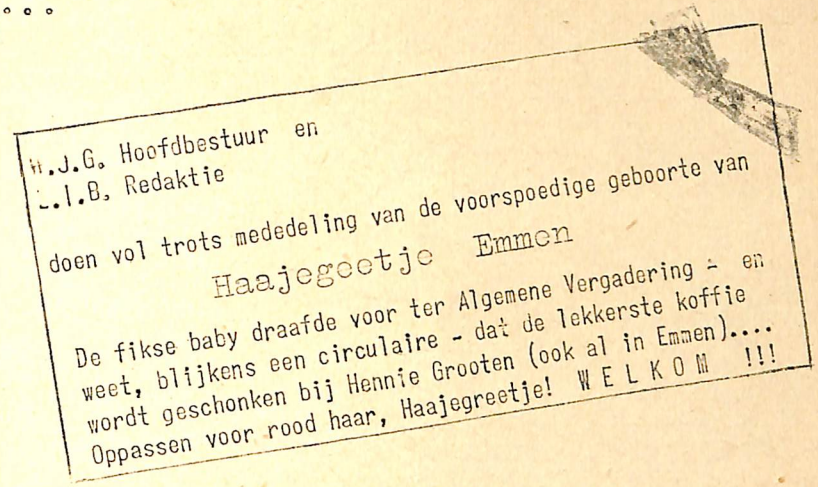

ZOMERKAMP 1957

Voor de lui die het altijd nog niet weten. Het zomerkamp van de HJG wordt ook in 1957 in België gehouden. Grijp je atlas, zoek op in het register de R-La ROCHE. De kampsecretaresse vertelt honderd-uit over een meesterlijk terreintje, met -lekker- drinkwater, terwijl het luie zweet kan worden afgespoeld in de Ourthe, óók al aanwezig! Kampprijs f 35,-. Er zal waarschijnlijk een goedkope extra bus gaan rijden.
(Uit de school geklapt: 71 hjg-ers zijn momenteel gevraagd voor kampleider. Nr. 72 zegt: mmmhhmmm, en houdt het in beraad). But the show goes on!
Opgaven (en nu heel snel) aan: Tine Hoorn, Ir Schefferlaan 65, Hengelo.

Contributie. Op de afgelopen A.V. is het Hoofdbestuursvoorstel tot contributieverhoging aangenomen.
De contributie bedraagt met ingang van 1 april 1957:

1. voor ongehuwde leden - f. 1,- per maand
2. voor leden-echtparen - f. 1,50 per maand
3. voor algemene leden - f. 0,65 per maand

Ik dring er bij jullie op aan, de contributie zo snel mogelijk te b talen bij je eigen penningmeester, daar we allemaal zitten te springen om geld. Waarom zou je wachten met betalen als je toch moet betalen?
Laat die laksheid toch eens varen, de HJG, dus ook jij vaart er dan wel bij.

Dirk van Rangelrooij,
Alg. penningmeester.

M E E N T H U I S - E X I T

Zo lang het in het begin der dertiger jaren duurde, voor de tegenwerking van een aantal Blaricummers was overwonnen, en het Meenthuis te Blaricum kon verrijzen, zo vlug is de stichting Zon en Vrijheid haar kostbaar bezit kwijtgeraakt. - Kostbaar, al was het alleen vanwege de herinneringen, de historie.
25 jaar lang kon men daar de ontwikkeling van het jeugdwerk op de voet volgen. Was het het huis van de AJC, was het de plaats waar vele andere verenigingen een sfeervol onderdak vonden, was het ook, helaas, het "kaderheen voor meisjes" waar zekere Anton zeer welkom was. - Het verlies van het Meenthuis is geen verlies voor de AJC alleen. Talloze anderen zagen "hun" Meenthuis verdwijnen.
Een Meenthuis dat niet kan worden gemist! Nog altijd niet. In een Nederland waar jeugdhomes broodnodig zijn, misschien nog meer dan in 1932.
Ook in 1957 zullen de steentjes voor de nieuwbouw weer dienen te komen uit de portemonnaies van de mensen die nooit nee hebben gezegd, als men voor de jeugd bij hun aanklopte. En in dit opzicht van geen bestedingsbeperking wisten.
De tijd is tekort geweest om zich in HJG over hulp te beraden, wat de HJG kan doen. Voorlopig dit:
Mogen we volstaan met een gironummer, en vragen om, als er hulp wordt gevraagd, die te geven?

8 0 2 0

tnmv Hoofdbestuur AJC, Keizersgracht 717, Amsterdam.
Motto: Help ze uit de brand ! ! !

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming

★

Lidmaatschap f 3.— per jaar

★

In het „Verstandig Ouderschap" vindt U maandelijks een keur van artikelen over vraagstukken betreffende het menselijk geslachtsleven.

★

Inlichtingen bij het secretariaat:

Bilderdijkstraat 39
DEN HAAG

NIEUWS

brengen is: recente feiten en gebeurtenissen zo snel en zo getrouw mogelijk weergeven.

Nieuwsberichten moeten, alvorens te worden gepubliceerd, allereerst op hun juistheid worden getoetst. Vervolgens moeten ze worden ontdaan van bijkomstigheden, die niet terzake dienen en die begripsverwarring kunnen bevorderen.

Om het eigenlijke nieuws op de juiste waarde te schatten, is het nodig ook de achtergrond te kennen. Een goed nieuwsorgaan geeft dus ook daarvan een zo zuiver mogelijk beeld, daartoe in staat gesteld door goed georiënteerde correspondenten, redacteuren en andere medewerkers.

Critische beschouwingen dienen tenslotte verschillende kanten van het nieuws in het licht te stellen.

Dat tezamen moet een getrouwe indruk geven, een heldere voorstelling van zaken, die voor de lezer de mogelijkheid schept, zèlf conclusies te trekken, zich een eigen oordeel te vormen of zijn oordeel te toetsen.

Alleen een deskundige redactie, journalistiek geschoold, kan een krant maken, die aan bovengestelde eisen voldoet. De N.R.C. met zijn merendeels academisch gevormde, deskundige redacteuren, die als journalist hun sporen hebben verdiend, onafhankelijk zijn van commerciële of politieke invloeden, streeft voortdurend naar het summum van betrouwbaarheid, zowel in haar nieuwsberichtgeving als in verdere voorlichting op allerlei gebied.

Als U geen NRC-lezer bent, gaat U dan eens na in hoeverre de NRC voldoet aan de hoge eisen, die aan een goed dagblad moeten worden gesteld. Graag laten we U daartoe de NRC enige weken op proef bezorgen, zònder dat U dat enige verplichting oplegt. Schrijft U even een kaartje of telefoneert U met de

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824 ROTTERDAM TELEF. 111.000

zie uwbelangen

kies „De Centrale" als uw verzekeringsbank

Sluit uw verzekeringen bij „De Centrale", de bank waar soliditeit en solidariteit onverbrekelijk samengaan. De enige verzekeringsmaatschappij die haar winsten statutair besteedt voor sociale en culturele doeleinden.

De Centrale sluit alle vormen van levens-, studie-, uitzet-, spaar-, pensioen-, begrafenis- en crematieverzekeringen.
De Centrale-agent zal u gaarne geheel vrijblijvend over álle verzekeringen inlichten en adviseren.

DE CENTRALE

ARBEIDERS-VERZEKERINGSBANK
Hoofdkantoor: Rijnstraat 28 - Den Haag